

Маріупольський
університет

ПРОГРАМА

співбесіди на 2026 рік

**зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» (ОПП «Міжнародний бізнес»)
ОС «Бакалавр» (для осіб, які переводяться або поновлюються)**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОГРАМА
співбесіди зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» (ОПП
«Міжнародний бізнес») ОС «Бакалавр»,
(для осіб, які переводяться або поновлюються)

Затверджено:
на засіданні Вченої ради МДУ
протокол № 11 від 17.04.2026 р.

Київ, 2026

Програма співбесіди за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» (ОПП «Міжнародний бізнес») ОС «Бакалавр» (для осіб, які переводяться або поновлюються) / Укладачі: Марена Т.В., Балабанова Н.В., Беззубченко О.А., Панченко В.Г., Толпежніков Р.О., Омельченко Г.П. К. : МДУ, 2026. 14 с.

Програма затверджена на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин (протокол № 7 від 17 лютого 2026 р.)

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Питання для поновлення або переведення на 3-4 курси ОС «Бакалавр».....	5
3. Питання для поновлення або переведення на ОС «Магістр».....	6
4. Критерії оцінювання відповідей.....	8
5. Список рекомендованої літератури.....	10

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

При переведенні або поновленні на 3-4 курси спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» ОС «Бакалавр», на спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини» ОС «Магістр» вступники проходять фахову співбесіду із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо. Під час співбесіди вступнику ставиться три теоретичні питання.

В програму співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на 3-4 курси спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» ОС «Бакалавр», включено питання курсу «Міжнародні економічні відносини», що є базовою дисципліною за відповідною освітньо-професійною програмою.

В програму співбесіди для студентів, що переводяться або поновлюються на спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини» ОС «Магістр», включено питання дисциплін «Глобалізація і регіональний економічний розвиток», «Конкурентоспроможність глобальних компаній», «Міжнародні стратегії економічного розвитку», «Міжнародний інноваційно-інвестиційний менеджмент», «Валютно-фінансові операції у міжнародному бізнесі».

**2. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОНОВЛЕННЯ АБО ПЕРЕВЕДЕННЯ
НА 3-4 КУРСИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 292 «МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ
ВІДНОСИНИ» ОС «БАКАЛАВР»**

1. Сутність міжнародних економічних відносин. Об'єкт і головні суб'єкти міжнародних економічних відносин.
2. Форми та рівні розвитку міжнародних економічних відносин.
3. Середовище міжнародних економічних відносин, його структуризація й особливості.
4. Внутрішня та зовнішня інтернаціоналізація. Інтернаціоналізація міжнародних економічних відносин.
5. Міжнародний поділ праці й еволюція теорій міжнародних економічних відносин.
6. Світове господарство і етапи його формування.
7. Систематизація країн світу за різними ознаками.
8. Соціально-економічні підсистеми світового господарства.
9. Світовий ринок, його сутність та ключові характеристики.
10. Сутність та види рівноваги на світовому ринку.
11. Структура та інфраструктура світового ринку.
12. Зовнішня, міжнародна і світова торгівля.
13. Види міжнародної торгівлі. Торгівля товарами й послугами.
14. Ціноутворення у міжнародній торгівлі.
15. Тарифне і нетарифне регулювання міжнародних торгово-економічних відносин. ГАТТ/СОТ.
16. Сутність і основні види міжнародної міграції робочої сили.
17. Особливості формування і розвитку світового ринку праці.
18. Наслідки міжнародної трудової міграції.
19. Регулювання міжнародних міграційних процесів.
20. Сутність, мотивація і форми міжнародного руху капіталу.
21. Теорії міжнародного руху капіталу.
22. Форми міжнародної інвестиційної діяльності. Прямі та портфельні інвестиції.
23. Міжнародний кредит і його основні різновиди.
24. Принципи та функції міжнародного кредиту.
25. Проблема зовнішньої заборгованості, шляхи і механізми її вирішення.
26. Поняття валюти та її види. Конвертованість валют.
27. Валютний курс і валютний паритет.
28. Національні, міжнародні й світові валютні системи.
29. Еволюція світової валютної системи.
30. Валютний ринок: функції, види, структура. Особливості сучасних валютних ринків.
31. Валютні операції та їх види.
32. Типи, види та форми міжнародних розрахунків.
33. Платіжний баланс, його структура і методологія складання.
34. Світовий фінансовий ринок, його структура і тенденції розвитку.
35. Сутність міжнародної інтеграції. Фактори міжнародної економічної інтеграції.
36. Форми й особливості регіональної економічної інтеграції.
37. Проблеми і перспективи глобальної інтеграції.
38. Європейські інтеграційні процеси. Європейський Союз.
39. Північноамериканська економічна інтеграція.
40. Інтеграційні пріоритети України. Внутрішньоекономічні фактори інтеграції.
41. Світовий ринок технологій. Форми трансферу технологій.
42. Рівні регулювання міжнародних економічних відносин.
43. Глобальні проблеми світової економіки. основні напрями міжнародного співробітництва у вирішенні глобальних проблем людства.

3. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОНОВЛЕННЯ АБО ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ОС «МАГІСТР»

1. Конку rentні стратегії суб'єктів світової економіки: зміст та вимоги до використання.
2. Зміст та методи аналізу зовнішнього середовища суб'єктів світової економіки при розробці конкурентної стратегії.
3. Стратегія диференціації: зміст, необхідні ринкові умови, ризики для підприємства.
4. Переваги та недоліки стратегії диверсифікації.
5. Стратегія фокусування (концентрації): зміст, необхідні ринкові умови, ризики для суб'єктів світової економіки.
6. Стратегія низьких витрат: зміст, необхідні ринкові умови, ризики для суб'єктів світової економіки.
7. Конку rentні переваги суб'єктів світової економіки: поняття, види, використання.
8. Сутність поняття і критерії класифікації ТНК. Масштаби діяльності суб'єктів світової економіки.
9. Вплив діяльності суб'єктів світової економіки на економіку країн реципієнтів та експортерів капіталу.
10. Критерії оцінки конкурентоспроможності продукції на зовнішньому ринку.
11. Методи оцінки міжнародної конкурентоспроможності суб'єктів світової економіки.
12. Стратегії конкурентоспроможності суб'єктів світової економіки.
13. Середовище формування стратегій економічного розвитку. Зовнішні фактори.
14. Постіндустріальне суспільство: основні риси і особливості.
15. Сутність технологічних укладів. Фактори, що обумовлюють їх формування.
16. Моделі економічного розвитку розвинутих країн. Стратегічні пріоритети.
17. Специфіка економічних стратегій країн, що розвиваються.
18. Значення сталого розвитку у сучасних міжнародних економічних стратегіях.
19. Вплив цифровізації як складової глобалізації на регіональний економічний розвиток.
20. Вплив глобальних економічних криз на трансформацію стратегій розвитку країн.
21. Роль міжнародних економічних організацій у регулюванні процесів глобалізації.
22. Сутність економічної глобалізації та її основні прояви.
23. Причини та наслідки нерівномірності регіонального розвитку в умовах глобалізації.
24. Характеристика ключових глобальних проблем розвитку.
25. Форми валютно-фінансового забезпечення діяльності суб'єктів світового господарства і міжнародного бізнесу.
26. Особливості та умови розвитку міжнародного банківського бізнесу в умовах ринкового господарства.
27. Транснаціональні банки, їх сутність і функції.
28. Диверсифікація функцій міжнародного банківського бізнесу.
29. Сутність, цілі та види конверсійних операцій.
30. Особливості поточних операцій. Дата укладання і валютування поточних операцій.
31. Котирування валют. Курси продавця і покупця. Крос-курси та їх розрахунок.
32. Практика укладання угод на ринку поточних операцій. Види ордерів, що застосовуються на ринку поточних валютних операцій.
33. Сутність та цілі форвардних операцій. Валютування форвардних контрактів. Форвардний курс.
34. Поняття фінансових ф'ючерсів та визначальні риси ф'ючерсних ринків.
35. Поняття та класифікація валютних операцій своп. Практика укладання та використання угод своп.
36. Валютний арбітраж та його види.
37. Сутність та види міжнародних лізингових операцій. Переваги та недоліки лізингу.
38. Сутність та види факторингу. Суб'єкти та об'єкти факторингових операцій.
39. Переваги та недоліки форфейтингу.

40. Офшорні центри, їх характеристика і задачі. Офшорна компанія. Офшорний банк.
41. Специфіка інноваційної діяльності в країнах-лідерах.
42. Чинники привабливості країни для іноземних інвесторів.
43. Обґрунтування інвестиційних рішень з позицій альтернативної вартості.
44. Регулювання інвестиційної діяльності. Інвестиційні режими.
45. Основні типи стратегій економічного розвитку країн у світовій економіці.
46. Відмінності між експортно-орієнтованою та імпортозаміщувальною стратегіями розвитку.
47. Роль інновацій у забезпеченні довгострокового економічного зростання.
48. Сутність міжнародної інвестиційної діяльності та її основні форми.
49. Роль прямих іноземних інвестицій у модернізації національної економіки.
50. Вплив валютних курсів на результати зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ

Оцінювання вступного випробування здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів). Мінімальна кількість балів – 0. Максимальна кількість балів – 200. Прохідний бал – 100.

Відповідь студента зараховується в наступних випадках:

- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, відповідь на питання викладено в логічній послідовності, зроблено правильні висновки.
- Теоретичні питання розкрито в повному обсязі, але матеріал викладено в недостатній логічній послідовності або зроблені неправильні висновки.
- Частина питань розкрито не в повному обсязі, зроблені незначні помилки.

За результатами співбесіди відповідь студента не зараховується, якщо більша частина теоретичних питань не була висвітлена або всі питання повністю не розкриті.

«незараховано»	0 – 99	0 – 99	Вступник розрізняє об'єкти вивчення. Вступник відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення. Вступник відтворює лише частину навчального матеріалу; виконує елементарні завдання.
«зараховано»	100 – 139	100-109	Вступник здатний до часткового відтворення основного навчального матеріалу, може повторити за зразком певну операцію, дію.
		110-119	Вступник відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять,
		120-129	Вступник виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, може сформулювати правила, визначення, поняття. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена.
		130-139	Вступник відтворює навчальний матеріал, може сформулювати правила, визначення, поняття. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком.
	140 – 179	140-149	Вступник правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
		150-159	Знання вступника є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між явищами, фактами,
		160-169	Вступник достатньо володіє вивченим матеріалом, може робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і містить певні неточності.
		170-179	Вступник добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє аналізувати й систематизувати

			інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
	180 – 200	180-189	Вступник має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення.
		190-194	Вступник має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
		195-200	Вступник має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Вміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Література для студентів, що переводяться або поновлюються на 2 курс

1. Базилевич В. Д. (ред.) Політична економія : навч. посібник. Київ: Знання, 2010. 687 с.
2. Буряк П. Ю., Гупало О. Г., та ін. Політична економія. Курс лекцій: навч. посіб. / за заг. ред. П. Ю. Буряка та О. Г. Гупала. Львів: Сполом, 2013. 291 с.
3. Дзюбик С. Д., Ривак О. С. Основи економічної теорії: навч. посібник. Київ: Знання, 2014.
4. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В. Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
5. Економічна теорія: навч. посібник / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2016. 268 с.
6. Економічна теорія. Національна економіка: підручник / за ред. В. М. Тарасевича. Київ: Знання, 2012. 270 с. (Вища освіта ХХІ століття).
7. Касьяненко Л. М. Економічна теорія: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 224 с.
8. Круш П. В. та ін. Основи економічної теорії: підручник. Київ: Каравела, 2023.
9. Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. Сучасні економічні теорії: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 224 с.
10. Політична економія: навчально-методичний посібник / О. І. Амоша та ін. Київ: Ін-т економіки промисловості НАН України, 2013.

Література для студентів, що переводяться або поновлюються на 3-4 курси ОС «Бакалавр»

1. Архієреєв С. І., Волоснікова Н. М., Климова С. О. Міжнародна економіка і міжнародні економічні відносини: навч. посібник / за ред. С. І. Архієреєва. Харків: НТУ «ХПІ», 2019. 234 с.
2. Беззубченко О. А. Міжнародний маркетинг: навч. посібник. Маріуполь: МДУ, 2019. 175 с.
3. Булатова О. В., Марена Т. В. Міжнародні фінанси: навч. посібник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Маріуполь: МДУ, 2019. 432 с.
4. Гаврилюк В. В., Пахомов Ю. М. Міжнародні економічні відносини: підручник. Київ : КНЕУ, 2018. 520 с.
5. Герасимчук В. Г., Войтко С. В. (ред.) Міжнародна економіка: підручник. Київ: НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2023. 355 с.
6. Глобальна економіка: підручник / за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, А. М. Поручника. Київ : КНЕУ, 2015. 588 с.
7. Гуткевич С. О., Корінько М. Д., Сафонов Ю. М. Міжнародна економіка: підручник. 3-тє вид., переробл. і доповн. Харків: Діса плюс, 2021. 428 с.
8. Економічні санкції у сучасному світовому господарстві: монографія / О. І. Шнирков та ін. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2019. 239 с.
9. Інтеграція України в глобальний соціально-економічний простір: монографія / О. Г. Білорус та ін. Київ: КНЕУ, 2019. 288 с.
10. Козак Ю. Г. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 228 с.
11. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: підручник. 5-те вид., випр. і доповн. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 272 с.
12. Крупка Я. Д., Назарова І. Я. Облік міжнародних операцій: навч. посібник. Тернопіль: Крок, 2016. 216 с.

13. Лизун М. В. Глобальні виклики регіональної валютної інтеграції: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, Економічна думка, 2017. 453 с.
14. Мацука В. М., Ніколенко Т. І. Міжнародна інвестиційна діяльність: навч. посібник. Маріуполь: МДУ, 2016. 164 с.
15. Міжнародна економіка в таблицях, схемах, формулах, задачах і прикладах: навч. посібник / П. П. Гаврилко та ін. Львів: АТБ, 2019. 257 с.
16. Міжнародна економіка: підручник / за ред. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 559 с.
17. Міжнародна економіка: навч. посібник / за ред. А. О. Мельник, О. І. Пальчук, В. В. Бугаса. Київ, 2019. 176 с.
18. Регіональні перетворення у світовому та українському вимірах : монографія / за наук. ред. А. Крисоватого, Є. Савельєва. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 388 с.
19. Розвиток інтеграційних процесів в умовах глобальної регіоналізації: монографія / за заг. ред. О. В. Булатової. Маріуполь: МДУ, 2019.
20. Розвиток організаційно-економічних моделей міжрегіонального співробітництва в умовах поглиблення європейської інтеграції: колективна монографія / О. В. Булатова та ін. Маріуполь: МДУ, 2017.

***Література для студентів,
що переводяться або поновлюються на ОС «Магістр»***

1. Береславська О. І. Міжнародні розрахунки та валютні операції : навч. посібник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 368 с.
URL: http://ir.nusta.edu.ua/jspui/bitstream/doc/3641/3/3848_IR.pdf
2. Білоцерківець В. В., Завгородня О. О. Міжнародні стратегії економічного розвитку : конспект лекцій для студентів. Дніпро : НМетАУ, 2019. 40 с.
3. Булатова О. В. (ред.) Розвиток інтеграційних процесів в умовах глобальної регіоналізації : монографія. Маріуполь : МДУ, 2017. 290 с.
4. Булатова О. В., Марена Т. В. Міжнародні фінанси : навч. посібник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Маріуполь: МДУ, 2019. 432 с.
URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4535/1/mizh_fin_nav_2019.PDF
5. Валютно-фінансові операції в міжнародному бізнесі : навч. посібник / уклад. Т. В. Андросова, Л. Л. Носач, К. Ю. Величко, І. Ю. Мелушова, О. І. Печенка. Харків: ХДУХТ, 2019. 217 с.
URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/10416/1/Androsova_handbook_VFOMB_2019.pdf
6. Гець В. М., Гриценко А. А. (ред.) Реконструктивний економічний розвиток: основні напрями, ефективність і соціальна справедливість: монографія. Київ : НАН України, Ін-т економіки та прогнозування, 2016. 240 с.
7. Жаліло Я. А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія. Київ: НІСД, 2009. 336 с.
8. Зварич Р. Є. Гоекономічні детермінанти альтерглобалізації: монографія. Тернопіль: ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2018. 376 с.
9. Захарченко В. І., Ковтуненко К. В., Лаптева В. В. Інноваційно-інвестиційний менеджмент : навч. посібник (конспект лекцій). Одеса: Гельветика, 2019. 147 с.
10. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посібник. Вінниця: ВНТУ, 2021. 106 с.
URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2021/Zjanko_2021_106.pdf
11. Європейська економічна інтеграція : навч. посібник / С. М. Кваша, О. М. Файчук, О. В. Файчук. Київ: НУБіП України, 2019. 282 с.

12. Козик В. В., Ємельянов О. Ю., Мрихіна О. Б. та ін. Формування і розвиток взаємодії учасників інноваційної інфраструктури: теоретичні та прикладні аспекти: монографія / за наук. ред. В. В. Козика. Львів: Растр-7, 2017. 280 с.
13. Копійка В. В., Чугаєв О. А. Політика Європейського Союзу щодо України // Європейський Союз у міжнародних відносинах: навч. посібник / за ред. В. В. Копійки. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. С. 515–559.
14. Кузьмін О. Є., Жовтанецька О. О., Заяць Н. О. Системний аналіз і прийняття інноваційних рішень. Київ: Новий світ–2000, 2021. 227 с.
15. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
16. Микитюк П. П., Брич В. Я., Шкільняк М. М., Микитюк Ю. І. Інноваційний менеджмент. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. 518 с.
17. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: навч. посібник / К. Ф. Ковальчук, Д. Є. Козенков, Ю. Г. Момот. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 149 с.
18. Мізюк С. Г., Андрієнко М. М., Грущинська Н. М. та ін. Міжнародні стратегії економічного розвитку: навч. посібник. Київ: НАУ, 2021. 164 с.
19. Новий світовий економічний порядок та глобальні виклики для України: монографія / В. Козюк та ін.; за наук. ред. А. Крисоватого, Є. Савельєва. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 504 с.
20. Полякова Ю. В., Бабець І. Г., Мокій О. А. Міжнародний менеджмент інноваційної діяльності: підручник. 2-ге вид., доповн. Запоріжжя: ФОП Мокшанов В. В., 2020. 496 с.
21. Поручник А. М., Столярчук Я. М., Колот А. М. Стратегії конкурентного розвитку у глобальній економіці. Київ: КНЕУ, 2016. 331 с.
22. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
23. Процеси економічної дезінтеграції в сучасному світовому господарстві: монографія / О. І. Шнирков та ін.; за ред. О. І. Шниркова. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 159 с.
24. Регіональні перетворення у світовому та українському вимірах: монографія / за наук. ред. А. Крисоватого, Є. Савельєва. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 388 с.
25. Федірко О. Теорія і практика локалізації інноваційної бізнес-діяльності в ЄС: монографія. Київ: КНЕУ, 2017. 528 с.
26. Цибульська Е. І. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посібник. Харків: Вид-во НУА, 2018. 320 с.
27. Цілі сталого розвитку 2016–2030. United Nations in Ukraine: офіц. вебсайт. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku>
28. Четверта промислова революція: зміна напрямів міжнародних інвестиційних потоків: монографія / за наук. ред. А. І. Крисоватого, О. М. Сохацької. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. 478 с.